

सुलोचना बेल्हेकर सामाजिक व बहुउदेशिय शिक्षण संस्थेचे,
संत ज्ञानेश्वर बी. एड. कॉलेज,
भानसहिवरे, ता. नेवासा, जि. अहमदनगर

महिती पुस्तीका
2024 – 25

बी. एड. कॉलेज

सुलोचना बेल्हेकर सामाजिक व बहुउदेशिय शिक्षण संस्था,
भानसहिवरे, ता. नेवासा, जि. अहमदनगर

संचालक मंडळ

अ. क्र.	संचालकाचे नाव	पद
१	डॉ. सुरेश पाटीलबा बेल्हेकर	अध्यक्ष
२	डॉ. सौ. रजना सुरेश पाटीलबा	उपाध्यक्ष
३	श्री. कल्याण दगडू पाटील	सचिव
४	श्री. अभिषेक सुरेश बेल्हेकर	सदस्य
५	श्री. नानासाहेब दामोदर खर्डे	सदस्य
६	श्री. सय्यद राईस पटेल	सदस्य
७	श्रीमती उषा बापू हापसे	सदस्य

प्राचार्यांचा सुसंवाद...

प्रिय विद्यार्थी मित्रांनो,
सप्रेम नमस्कार,

आपण या महाविद्यालयात आनंदांत प्रवेश घेतला आहे. या नात्याने आपले हार्दिक स्वागात आणि मनस्वी अभिनंदन करित आहे. सुलोचना बेल्लेकर सामाजिक आणि बहु-उद्देशीय शिक्षण संस्थाची डिसेंबर 2005 मध्ये स्थापन केलेल्या कोणत्याही शहरी भागातील सर्वोत्कृष्ट शिक्षणाच्या तुलनेत उच्च दर्जाची शिक्षण व्यवस्था प्रदान करणे आणि ग्रामीण जनतेला गरजेनुसार शिक्षणाद्वारे विशेषतः महिलांच्या सक्षमीकरणाला चालना देणे हे दुहेरी उद्दिष्टे होती. संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. सुरेश पाटील बेल्लेकर यांच्या सजग नजरेखाली सुलोचना बेल्लेकर सामाजिक व बहु-उद्देशीय शिक्षण संस्थेने आपली झपाट्याने वाढ केली आणि महाराष्ट्रातील लोकांच्या आणि विशेषतः नेवासा तालुक्याच्या यांच्या वैविध्यपूर्ण शैक्षणिक गरजा पूर्ण करण्यासाठी महत्त्वाची भूमिका बजावण्यास सुरुवात केली. ग्रामीण भागातील तरुणांना दर्जेदार शिक्षण दिल्यास ते राष्ट्र उभारणीत महत्त्वाची भूमिका बजावतील अशी त्यांची अंतर्ज्ञानी दृष्टी त्यांना दृढ निश्चयाने घेऊन गेली. पुढे के. जी. ते पी.जी. च्या दृष्टीने मुलामुलीचे शिक्षण म्हणजे संपूर्ण कुटुंबाचे शिक्षण असा त्यांचा विश्वास होता. ज्यामध्ये प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक, कृषि, आयटीआय व पदवीत्तर अभ्यासक्रमांचा समावेश आहे.

प्राचार्य

महाविद्यालयाची मान्यता

1. NCTE Revised Order – WRC/APW05389/123665/2015/143577 Date-31/05/15
WRC/5-6/APW05389/123665 (Change of Premises) 127/2009/61371 date- 06/01/09
2. महाराष्ट्र शासन मान्यता – बीएड मान्यता 2008 / (54 / 08) मशि- 1 दि. 8 मे 2008
3. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ संलग्नीकरण – सी.ए. / 6363 दि. 31 / 07 / 2008

महाविद्यालयाचे ध्येय आणि उद्दिष्टे

1. **Vision** – To establish a centre of excellence to build multifaceted personalities nurturing administrative abilities and social, contributing to the development of nation.

2. **Mission** –The College is committed to providing secular, noncaste and non gender education.

The College is committed towards intellectual, moral, social and aesthetical development of students.

1. दशातील लोकशाही, समाजवाद अधिक बळकट करण्यासाठी विद्यार्थ्यांमध्ये कृतीशील, वैज्ञानिक आणि मानवतावादी दृष्टिकोन निर्माण करणे.
2. भविष्यकालीन आव्हानांना सामोरे जाण्याबाबतच्या जाणीवा विद्यार्थ्यांमध्ये जागृत करणे.
3. महिती आणि तंत्रज्ञान, शिक्षण विषयक सुविधा उपलब्ध करणे.
4. विविध विषयातील उच्च शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देणे.
5. विद्यार्थ्यांस उत्तम खेळाडू होण्यासाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देणे.
6. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व सुप्तगुणांना चालना मिळण्यासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन करणे.
7. शिक्षकांच्या ज्ञानाचा उपयोग विद्यार्थी आणि समाज कल्याणाकडे करण्यास त्यांना प्रोत्साहन देणे.
8. समाजाभिमुख विस्तार उपक्रम राबविणे.

भौतिक सुविधा

१. इमारत – महाविद्यालयासाठी आवश्यक असणाऱ्या भव्य इमारती सस्थेने उपलब्ध करून दिल्या आहेत. वर्ग खोल्या, कार्यालय, ग्रंथालय, संगणक कक्ष, प्राचार्य कक्ष, अध्यापक कक्ष, जिमखाना यासाठी स्वतंत्र इमारत आहे.
२. प्रयोगशाळा: (Laboratory): विज्ञान प्रयोगशाळा उभारण्यात आल्या आहेत.
३. ग्रंथालय (Library)– ग्रंथालय महाविद्यालयाचा आत्मा आहे. ग्रंथालयात क्रमिक पुस्तकांबरोबरच, विषयानुरूप संदर्भ ग्रंथ, कथा, कादंबरी, नाटक, प्रवासवर्णनपर, आत्मचरित्र, चरित्र, व्यक्तिमत्व विकास, विश्वकोश, ज्ञानकोश, शब्दकोश, चरित्र कोश सारीताकोश, वार्षिके, नियतकालिके आशा सर्व ग्रंथांचा समावेश करून एकूण 5600 इतकी ग्रंथसंपदा आहे. तसेच ग्रंथेत्तर साहित्यामध्ये ओडीओ, व्हिडीओ सीडीज, कॅसेट, इ. साहित्य ग्रंथालयात आहे. ग्रंथालयातून खालील सुविधा पुरविल्या जातात.

देवघेव : या सेवेतून विद्यार्थ्यांला त्यांच्या ओळखपत्रावर एक क्रमिक व एक संदर्भ अशी दोन ग्रंथ सात दिवसाकरिता घरी वाचनासाठी दिला जातो. ग्रंथालयातून विद्यार्थ्यांस ओळखपत्र दिले जाते.

अभ्यासिका : विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्र अभ्यासिका आहे. या अभ्यासिकेत वर्तमान पत्र, नियतकालिक, स्पर्धा परीक्षेची ग्रंथ, कोश वाचनासाठी दिले जातात.

पुस्तक पेढी (बुक बँक) : महाविद्यालयातील हुशार, होतकरू पण आर्थिक दृष्ट्या गरीब आशा विद्यार्थ्यांना पुस्तकांचा संच सेमिस्टर पूर्ण होईपर्यंत दिला जातो. व हे ग्रंथ नो.ड्युज च्या वेळी जमा केली जातात. यातील ग्रंथ गहाळ झाले तर विद्यार्थ्यांना नवीन ग्रंथांचा सेट ग्रंथालयात जमा करावा लागतो.

इंटरनेट : विद्यार्थ्यांना प्रोजेक्ट वर्क असेल तर तो ग्रंथालयातील इंटरनेट सुविधेचा वापर करू शकतो.

उपक्रम : महापुरुषांच्या जयंत्या, पुण्यतिथी, तसेच इतर राष्ट्रीय उपक्रम साजऱ्या केल्या जातात.

४. क्रीडा विभाग – विद्यार्थ्यांच्या बौद्धिक विकासाबरोबरच शारीरिक विकास होण्यासाठी क्रीडा विभाग प्रयत्नशील आहे. संस्थेच्या मालकीचे भव्य प्रशस्त क्रीडांगण असून विभागात हॉलीबॉल, कबड्डी, खो-खो तसेच भाला फेक, गोळा फेक, थाळी फेक, बुद्धिबळ, क्रिकेट

इ. सुविधा उपलब्ध आहेत.

5.रम्य व सुंदर परिसर : महाविद्यालय परिसरात प्रवेश केल्यावर प्रसन्न वाटावे या हेतूने जाणीवपूर्वक प्रयत्न केला आहे. महाविद्यालयाचा रम्य, सुंदर, हिरवागार परिसर येणाऱ्यास मोहून टाकतो. मोहगणी, नारळ, साग, आंबा, सिलवरओक, निलगिरी, रेनट्री, बॉटलपाम, खाय्या, प्लोटोफॉर्म, चाफा, सप्तपर्णी, कोणोकार्पेस, टबोबियो, काशिद, वड, पिंपळ, कडूनिंब, कारंजा, गुलमोहर, फायकस तसेच भिंतीवरील वेलीचे कट्टे आणि अंतर्गत रस्ते यामुळे परिसर आकर्षक आहे. महाविद्यालयातील अंतर्गत पक्के रस्ते तयार केलेले आहे.

6.वसतिगृह : महाविद्यालयाच्या आवारात भव्य व सर्व सोयींनी युक्त वसतिगृह आहे. बाहेरगावी दूर अंतरावर राहणाऱ्या विद्यार्थीनींसाठी महाविद्यालयात दररोज ये-जा करणे शक्य होत नाही. अशा गरजू विद्यार्थी-विद्यार्थिनींसाठी खोल्यांचे सुसज्य वसतिगृह असून त्यामध्ये विद्यार्थ्यांची राहण्याची सोय आहे.

7.इंटरनेट सुविधा : महाविद्यालयाचे ऑफिस, ग्रंथालय व प्रयोगशाळा संपूर्णपणे संगणकिकृत झालेले असून प्रत्येक विभागात इंटरनेट सुविधेने जोडलेला आहे.

वरील भौतिक सुविधां व्यतिरिक्त महाविद्यालयात प्रशस्त गाड्यासाठी पार्किंग व कॅन्टीनची सुविधा आहे.

8. व्हर्च्युअल क्लासरूम : एल.सी.डी. व माईक सिस्टिम सह अद्यावावत व्हर्च्युअल क्लासरूम 100 क्षमतेचा तयार करण्यात आला असून विद्यार्थी व शिक्षक याचा वापर करतात.
9. दृक श्राव्य (ऑडिओ-व्हिडीओ स्टुडिओ) : महाविद्यालयातील शिक्षक व विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाची रेकॉर्डिंग करण्यासाठी महाविद्यालयाने उभारणी केली आहे.
1. सर्टिफिकेट कोर्सेस महाविद्यालयातील विविध कोर्सेससाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना नियमित कोर्सेस बरोबर विविध कौशल्य विकसित होण्यासाठी महाविद्यालयात खालील सर्टिफिकेट कोर्सेस चालविले जातात.

1. Certificate Course in Yoga
2. A Certificate Course on Entrepreneurship Development
3. A Certificate Course on Helth Education
4. Value Added Course in Personality Development
5. Certificate Course in Writing Skil

प्रवेशाबाबतचे नियम :-

1. महाविद्यालयात केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयातूनच ऑनलाईन प्रवेश पध्दतीने प्रवेश दिले जातील.
2. केंद्रीकृत प्रवेश प्रक्रियेसाठी सीईटीमध्ये सहभागी झालेल्या उमेदवाराकडून बी.एड या व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश मिळविण्यासाठी बी.एड. दोन वर्ष पुर्णवेळ नियमित अभ्यासक्रम ज्यासाठी MAH-B.Ed. CET मध्ये किमान शून्य नसलेले गुण CET 2020 ला आवश्यक आहे.
- 3- जात / जमाती वैधता प्रमाणपत्र / नॉन क्रीमी लेयर प्रमाणपत्र उपलब्ध नसल्यास अनुसूचित जाती / जमाती /, NT-A, NT-B, NT-C, NT-D, OBC आणि SBC साठी लागू असेल तेव्हा उमेदवार जात / जमाती मिळविण्यासाठी सादर केलेल्या अर्जाची पावती अपलोड करावी. परंतु वैधता प्रमाणपत्र / नॉन क्रीमी लेयर प्रमाणपत्र उमेदवारांना ते प्रवेशाच्या अंतिम तारखेपूर्वी जात जमाती वैधता प्रमाणपत्र अपलोड/करावे लागेल. अन्यथा अशा उमेदवाराचा पुढील कालावधीसाठी खुल्या प्रवर्गात विचार केला जाईल.
4. महाराष्ट्राव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही राज्यातील जातीचे प्रमाणपत्र धारण केलेले उमेदवार हे खुल्या प्रवर्गातील उमेदवार म्हणून गणले जावे .
5. विशेष मागासवर्गासाठी तरतूद SBC प्रवर्गातील काही जाती होत्या पूर्वी इतर मागास प्रवर्गात समाविष्ट झाल्यामुळे .अशा SBC उमेदवाराला धरण्यात येईल मागासवर्गीय आरक्षणासाठी पात्र आहेत ज्यात त्यांचा पूर्वी समावेश होता.
6. EWS उमेदवारासाठी आरक्षण:

शासन निर्णय क्र. राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दिनांक १२ रोजीच्या तरतुदीनुसार फेब्रुवारी, 2019, 10% जागा EWS उमेदवारांसाठी राखीव असतील. या जागा भरण्यासाठी सरकारने घोषित केलेल्या धोरणांनुसार सक्षम प्राधिकरणाद्वारे CAP द्वारे वेळोवेळी या जागा मंजूरीपेक्षा जास्त असतील. तथापि, EWS उमेदवार शैक्षणिक क्षेत्रातील कोणत्याही

सवलती/सवलतीसाठी पात्र असणार नाहीत पात्रता, त्यांना खुल्या/सामान्य उमेदवारांच्या बरोबरीने वागवले जाईल. जर उमेदवाराने EWS प्रमाणपत्रासाठी अर्ज केला आहे, तो त्याची पावती अपलोड करू शकतो. पण च्या प्रवेशाच्या अंतिम तारखेपूर्वी उमेदवाराला EWS प्रमाणपत्र अपलोड करावे लागेल पहिली फेरी, अन्यथा उमेदवार खुल्या प्रवर्गातील उमेदवार म्हणून गणला जाईल.

7. ऑनलाईन फॉर्म भरतांना स्वतः ई मेल आय.डी. वापरणे अनिवार्य आहे
8. महाविद्यालयात प्रवेश नियंत्रण समितीने, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि शासनाने जाहीर केलेल्या तारखेपर्यंत नियमानुसार बी.एड. अभ्यासक्रमांना प्रवेश दिला जाईल.
9. प्रवेशाची पूर्वतयारी म्हणून खालील कागदपत्रांची पूर्तता प्रवेशापूर्वी करून ठेवणे आवश्यक आहे. अ.) टी.सी. मूळ प्रत. ब.) मागील वर्गाच्या परीक्षेच्या प्रत्येक गुणपत्रक व प्रमाणपत्र प्रमाणित केलेल्या झेरॉक्स प्रती. क.) शिक्षणात खंड असेल तर अॅफेडेव्हीट ड.) मागावर्गीय विद्यार्थ्यांने मा. तहसीलदार यांच्याकडून घेतलेला जातीचा दाखला मागासवर्गीय, विद्यार्थ्यांने संबंधित तालुक्याच्या मा. तहसीलदार यांच्याकडून वडील/पालक यांचा 1/4/2021 ते 31/3/2022 या कालावधीचे उत्पन्नाचा दाखला ई.) पासपोर्ट साईजचे समोरून स्पष्ट चेहरा असलेला पाच फोटो.
10. प्रवेश अर्ज भरण्यापूर्वी माहितीपत्रक पूर्ण वाचाव.
11. प्रवेश अर्ज स्वतः भरेलला असावा व प्रवेश घेताना स्वतः उपस्थित असणे अनिवार्य आहे
12. प्रवेशासंदर्भात वेळोवेळी दिलेल्या सूचना फलकावरील/डिजीटल बोर्डवरील सूचना विद्यार्थ्यांनी नियमित वाचणे आवश्यक आहे.
13. महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांने वार्षिक परीक्षेपूर्वी सर्व विभागाचे क्लेअरन्स (ना हरकत) करणे अनिवार्य आहे.
14. प्रवेश झाल्यानंतर महाविद्यालयाचे नियम व अटी पाळणे.
15. नियमित उपस्थित राहून प्रात्याक्षिक कार्य वेळेत पूर्ण करणे.

शुषुवृत्ती व वलवल सवलतींची ढलहती

शुलु सवलत व शुलषुवृत्त्या	अटी व ढलत्रतल	ललगणलरी ढरुख कलगदढत्र
ई.डी.सी. रूढलंतरील (अरुथलकदृषुटुतुतल ढलगलसवर्गीत ढरुवर्गलसलठी) रलकषुठी कुरतढती शलहू ढलरलरलक शै. शुलुल व ढरीकुषल डी डुलकनल अरुग शलसनलकुतुतल वेडसलईटवर ऑनललईन ढरलवल	वलरुषुलक उतुढनुन रू. 8 ललखलढैकुषल कढी असलवे	ढल तहसीलदलर डलंनी ढरुढलणलत केलेलल उतुढनुनलकल दलखलल व इतर अवषुतुक कलगदढत्रे व वेडसलईटवर अढलुड क रलवीत.
ढलरत सरकर शुषुवृत्ती डुलकनल ढलगलसवर्गीत वलदुधलरुथुलकरीतल ओ. डी.सी., एन.टी., एस.सी., एस.टी., एस.डी.सी. अरुग शलसनलकुतुतल वेडसलईटवर ऑनललईन ढरलवल	ढलगलसवर्गीत वलदुधलरुथुल असलवल उतुढनुन ढरुडलदल एन.टी. /ओडीसी /एसडीसी / एस.सी. /एस.टी सलठी वलरुषुलक उतुढनुन रू. 2 ललखलढैकुषल कढी असलवे	<ol style="list-style-type: none"> 1. कलतीकल दलखलल 2. कलत ढडतलळणी 3. उतुढनुनलकल दलखलल 4. गॅढ ढरुढलणढत्र 5. ढरुवेश ढत्र
डुरलशलढ शैकुषणलक शुलुल व ढरीकुषल डी डुलकनल ढलगलसवर्गीत वलदुधलरुथुलकरीतल ओ. डी.सी., एन.टी., एस.सी., एस.टी., एस.डी.सी.शै. शुलुल व ढरीकुषल डी डुलकनल अरुग शलसनलकुतुतल वेडसलईटवर ऑनललईन ढरलवल	ढलगलसवर्गीत वलदुधलरुथुल असलवल. एन.टी./ओडीसी /एसडीसी डलंकुे वलरुषुलक उतुढनुन ढरुडलदल रू. 8 ललखलढैकुषल कढी असलवे. एस.सी./एस.टी सलठी वलरुषुलक उतुढनुन अट नलही.	<ol style="list-style-type: none"> 2. कलतीकल दलखलल 3. कलत ढडतलळणी 4. उतुढनुनलकल दलखलल 5. गॅढ ढरुढलणढत्र 6. ढरुवेश ढत्र

विशेष सूचना –

1. शिष्यवृत्तीधारक व सवलतीधारक विद्यार्थ्यांची उपस्थिती 80 टक्के असणे अनिवार्य आहे
2. शिष्यवृत्ती धारक विद्यार्थ्यांस कोणतीही एकच शिष्यवृत्ती घेता येईल.
3. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्ती/फ्रीशीप सवलतीचे अर्ज शासनाच्या व वेबसाईटवर ऑनलाईन भरून अचूक बँक खाते नंबरसह अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात विहित मुदतीतच जमा करणे आवश्यक आहे. आधार कार्ड बँक खात्याशी संलग्न करावा.
4. ऑनलाईन अर्ज भरतांना जात दाखला क्रमांक/उत्पन्न दाखला क्रमांक/बँक तपशील व इतर आवश्यक माहिती बिनचूक भरून (हार्ड कॉपी) मागे संबंधित विद्यार्थ्यांनी स्वतःचा यूजर आयडी व पासवर्ड टाकून अर्ज आवश्यक कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात समक्ष सादर करावा.
5. ज्या विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती संबंधी ऑनलाईन प्रक्रिया पूर्ण होणार नाही किंवा तुटीची पूर्तता केली नाही तर नियमाप्रमाणे पूर्ण शुल्क भरावे लागेल.
6. सर्व वर्गातील प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी त्वरित राष्ट्रीयकृत बँकेत स्वतःच्या नावे खाते उघडावे.
7. विविध शिष्यवृत्ती संदर्भात शासनाकडून वेळोवेळी होणारे बदलाची दखल संबंधित पात्र विद्यार्थ्यांने घेणे बंधनकारक आहे.
8. शै. सवलत व शिष्यवृत्ती संदर्भात योग्य ती ऑनलाईन व आवश्यक पूर्तता न करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस शिष्यवृत्ती मिळणार नाही त्यामुळे होणाऱ्या शैक्षणिक व आर्थिक नुकसानांस संबंधित विद्यार्थी जबाबदार राहिल याची गांभिर्याने नोंद घ्यावी.
9. सर्व विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्ज किंवा शिष्यवृत्ती अर्ज भरताना नोंदणी केलेल्या मोबाईल नंबरमध्ये परस्पर बदल करू नये. सदर मोबाईल नंबर वर महाविद्यालयाकडून शासनाकडून संबंधित पात्र विद्यार्थ्यांना आवश्यक पूर्ततेबाबत सूचना दिल्या जातात. सदर योग्य ती पूर्तता विहित मुदतीत होणे अनिवार्य आहे.
10. महाविद्यालयात नियमित प्रवेश घेणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांना प्रवेश अर्जासोबत किंवा स्वतःस लागू असलेल्या शैक्षणिक सवलत/शिष्यवृत्ती अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे मूळ कागदपत्रावरून साक्षांकित केलेली असावीत. आवश्यक कागदपत्रावर खाडाखोड करणे,

शाळा सोडल्याचा दाखला/टीसी कलर झेरॉक्स करून जोडणे, खोट्या व असत्य कागदपत्र सादर करून प्रवेश निश्चित करणे इ.बाबी अन्वये “कागदपत्राची आफरातफर करणे” हा दखलपात्र गुन्हा असून असे आढळून आल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांचा महाविद्यालयातील प्रवेश कोणतीही पूर्वसूचना न देता तात्काळ रद्द केला जाईल व पुढील योग्य ती कारवाई केली जाईल. त्यामुळे होणाऱ्या शैक्षणिक व आर्थिक नुकसानीस संबंधित विद्यार्थी जबाबदार राहिल.

11. सर्व प्रवेशार्थी विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपण या महाविद्यालयात प्रवेश घेतला आहे. महाविद्यालयातील शैक्षणिक वातावरणास बाधा येईल असे कोणतेही वर्तन करणे, तासिकेस उपस्थित न रहाता इतरत्र फिरणे, व शैक्षणिक वातावरणासाठी बाधक आहेत. प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या गळ्यात ओळखपत्र असणे अनिवार्य आहे.

B. Ed. SYLLABUS FRAMEWORK 2015

(Based on NCTE Regulations 2014)

B.Ed. FIRST YEAR

Course Code	Title of the Course	Credits	Hours	Marks (External +Internal)
PERSPECTIVES OF EDUCATION – CORE COURSES				
BED101	Childhood and Growing up	4	64	80+20
BED102	Contemporary Indian Education, Gender and Society	4	64	80+20
BED103	Learning and Teaching	4	64	80+20
BED104	Assessment and Evaluation for Learning	4	64	80+20
BED105	Advanced Pedagogy and Application of ICT	4	64	80+20
SPECIALIZED COURSES- OPTIONAL COURSES				
BED106 01 to 11	Understanding disciplines and school subjects (any two from the list No. 1)	4 (2+2)	64 (32+32)	40+10 40+10
BED107 01 to 11	Pedagogy of school subjects (any two from the list No. 2)	4 (2+2)	64 (32+32)	40+10 40+10
PRACTICING FOR CONSTRUCTIVIST TEACHING LEARNING				
BED108	Teaching Competency I (a)Micro Teaching (b)Integration Lessons and Simulation Lessons	2	32	50
BED109	Teaching Competency II (a) Technology based teaching (b) Team teaching (c)Lessons using Models of teaching	2	32	50
BED110	Teaching Competency III (a)Practice Lessons (b) Introduction to Internship	4	64	100
ENHANCING PROFESSIONAL CAPACITIES				
BED 111	A) Critical understanding of ICT – Practical B) Co curricular Activities and social service	2 (1+1)	32 (16+16)	50 (25+25)
BED 112	Health and Yoga	2	32	50
	Total	40	640	1000

B.Ed. SECOND YEAR

Course Code	Title of the Course	Credits	Hours	Marks (External +Internal)
PERSPECTIVES OF EDUCATION – CORE COURSES				
BED 201	Quality and Management of School Education	4	64	80 + 20
BED 202	Knowledge and curriculum, Language across curriculum	4	64	80 + 20
BED 203	School and Inclusive School	4	64	80 + 20
SPECIALIZED COURSES- OPTIONAL COURSES				
BED 204	Elective (any one from the list No. 3)	4	64	80 + 20
BED 205 01 to 28	Additional Pedagogy Course : Understanding disciplines and Pedagogy of schoolsubject (any one from the list No. 4)	4 (2+2)	64 (32+32)	40 + 10 40 + 10
PRACTICING FOR CONSTRUCTIVIST TEACHING LEARNING				
BED 206	Teaching Competency IV: Practice Lessons	2	32	50
BED 207	Teaching Competency V: Internship	8	128	200
ENHANCING PROFESSIONAL CAPACITIES				
BED 208	Reading and Reflecting on Texts	2	32	50
BED 209	Understanding of Self	2	32	50
BED 210	Basics of Research	2	32	50
BED 211	Drama and Art in Education	2	32	50
BED 212	Open Course or Entrepreneurship Development	2	32	50
TOTAL		40	640	1000

B. Ed. FIRST YEAR

- Courses BED 101 to BED 105 are common for all student teachers.
- For course BED 106 – Understanding disciplines and school subjects, student teacher will select any two subjects from the following list. Out of these, two subjects one subject must be the subject in which admission is given.

List of school subjects for BED 106

1	BED 106-01	Marathi
2	BED 106-02	Hindi
3	BED 106-03	English
4	BED 106-06	History
5	BED 106-07	Geography
6	BED 106-08	Genral Science
7	BED 106-09	Mathematices
8	BED 106-10	Economics

List of school subjects for BED 107

1	BED 107-01	Marathi
2	BED 107-02	Hindi
3	BED 107-03	English
4	BED 107-06	History
5	BED 107-07	Geography
6	BED 107-08	Genral Science
7	BED 107-09	Mathematices
8	BED 107-10	Economics

B.Ed. SECOND YEAR

Course BED 201 to BED 203 are common for all.

BED 204: Student teacher will select any one course from the given list under course BED 204 as Elective subject

List of elective subjects for BED 204

1	BED 204-01	Guidance and Counseling
2	BED 204-02	Education for Human Rights and Peace Education
3	BED 204-03	Women Education
4	BED 204-04	Life Long Education
5	BED 204-05	Population Education and Family Life Education
6	BED 204-06	Education for Sustainable Development and Environment Education
7	BED 204-07	Disaster Management
8	BED 204-08	Inclusive Education
9	BED 204-09	Introduction to Educational Research
10	BED 204-10	Water, Air and Energy Education

List of school subjects for BED 205

1	BED 205-01	Marathi
2	BED 205-02	Hindi
3	BED 205-03	English
4	BED 205-06	History
5	BED 205-07	Geography
6	BED 205-08	Genral Science
7	BED 205-09	Mathematices
8	BED 205-10	Economics
9	BED 205-15	Physics
10	BED 205-16	Chemistry
11	BED 205-17	Biology

Program and Course Learning Outcomes

B. Ed. SYLLABUS FRAMEWORK 2015

(Based on NCTE Regulations 2014)

General objectives of the B. Ed. Programme

To enable the student teacher:

1. To integrate the study of subject knowledge, human development, pedagogical knowledge and communication skill in student teachers.
2. To promote capabilities for inculcating national values and goals as mentioned in the Constitution of India.
3. To act as agents of modernization and social change.
4. To promote social cohesion, international understanding and protection of human rights and rights of the child.
5. To become competent and committed professionals willing to perform the identified tasks.
6. To use competencies and skills needed for becoming an effective teacher in a normal setup and in an inclusive setup.
7. To understand, develop and apply various evaluation procedures in education.
8. To be sensitive student teacher about emerging issues such as environment, population, gender equality, legal literacy, critical understanding of ICT, yoga education, etc.
9. To inculcate rational thinking and scientific temper among the students.
10. To develop critical awareness about the social realities among the students.
11. To use managerial and organizational skills.
12. To enrich himself/herself by actual engagement in the field.
13. To enable him/her to become aware about the day to day problems in the field and develop the capacity to solve them through research.
14. To develop an understanding of the interdisciplinary perspectives in education
15. To develop the habit of reflective teaching among the student teachers.
16. To enhance professional capacities like reading and reflecting on texts, understanding of self, understanding the use of drama and art in education, etc.

Objectives of the introduction to the internship are to enable the student teacher:

1. To get an opportunity to observe the teaching of experienced school teachers.
2. To develop lesson plans under the guidance of the school teacher.
3. To observe the co-curricular and extracurricular activities organized in the school.
4. To assist the school teacher in her/his day to day work.
5. To conduct lessons in the field.

In the introduction to the Internship the student teacher will complete the following activities:

- Observation of 4 lessons of experienced school teachers preferably two of each school subject.
- Develop 4 lesson plans of cater to the diverse needs of the students preferably two of each school subject under the guidance of the school teacher.
- Writing a report of the observed co curricular and extracurricular activities organized in the school.
- Writing an essay reflecting on the activities in which the student teacher has assisted the school teacher in his/her work.

परीक्षा विभाग

बी.एड. परीक्षेचे नियम:

1. मूल्यांकनामध्ये सातत्यपूर्ण मूल्यांकन आणि वर्षअखेरीची परीक्षा असेल. (BED 101 BED 107 आणि BED 201 ते 205) साठी अनुक्रमे 20% आणि 80% वेटेज असेल.
2. मूल्यमापनामध्ये संपूर्ण वेटेजचे निरंतर मूल्यमापन असेल. प्रात्यक्षिक अभ्यासक्रमांसाठी 100% म्हणजे BED 108 ते BED 112 आणि BED 206 ते BED 212.
3. संबंधित शिक्षक सातत्यपूर्ण मूल्यांकन करतील. कोणत्या यंत्रणेच्या अंतर्गत अभ्यासक्रम घेतील याबद्दल अभ्यासक्रमाच्या सुरुवातीला घोषणा करतील. अभ्यासक्रमासाठी विहित केलेला संपूर्ण अभ्यासक्रम समाविष्ट असेल.
4. 20% गुणांसाठी सातत्यपूर्ण मूल्यांकन हा एक सतत क्रियाकलाप असेल आणि किमान एक लेखी परीक्षा असणे आवश्यक आहे किमान दोन इतर सातत्यपूर्ण मूल्यांकन क्रियाकलापांव्यतिरिक्त आयोजित केले जातील.
5. उर्वरित 80% गुणांसाठी BED 101 ते BED 107 आणि BED 201 ते BED 205 साठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ द्वारे घेण्यात येईल.
6. विद्यार्थ्यांने सातत्यपूर्ण मूल्यांकन आणि वर्षअखेरीची परीक्षाचे मिळून किमान स्वतंत्रपणे 50% गुण मिळवले पाहिजेत.
7. विद्यार्थ्यांला प्रत्येक अभ्यासक्रमात किमान एकूण 50% गुण प्राप्त करावे लागतील कार्यक्रम पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या क्रेडिट्सच्या किमान संख्येसाठी मोजले जाते.
8. जर एखादा विद्यार्थी अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा चुकला तर त्याला/तिला दुसरी संधी मिळेल. संबंधित शिक्षकाशी सल्लामसलत करून प्राचार्यांच्या अनुमोदनासह दुसरी संधी देण्यात येईल. मात्र आशी दुसरी संधी विद्यार्थ्यांचा हक्क असू शकत नाही.

9. जर विद्यार्थी 50% क्रेडिट्स पूर्ण करू शकला नाही तर तो दुसऱ्या वर्षासाठी नोंदणी करू शकत नाही. एकूण क्रेडिटपैकी साधारणपणे एका वर्षात पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

मूल्यांकन आणि ग्रेड पॉइंट सरासरी

1. मूल्यमापनाची प्रणाली खालीलप्रमाणे असेल: प्रत्येक सातत्यपूर्ण मूल्यांकन आणि वर्षअखेरीची परीक्षा असेल गुणांच्या दृष्टीने मूल्यांकन केले.
2. विद्यार्थ्यांचा निकाल प्रत्येक वर्षासाठी वर्षअखेरीची परीक्षा नंतर घोषित केला जाईल.
3. ग्रेडचे वर्णन खालीलप्रमाणे आहे:

O: उत्कृष्ट: विषयाचे उत्कृष्ट विश्लेषण, (80% आणि त्याहून अधिक)

A+: उत्कृष्ट: विषयाचे उत्कृष्ट विश्लेषण (70 ते 79%);

A: खूप चांगले: विषयाचे चांगले विश्लेषण आणि उपचार (60 ते 69%)

B+: चांगले: विषयाचे चांगले विश्लेषण आणि उपचार (55 ते 59%)

B: पास: काही महत्त्वाचे मुद्दे समाविष्ट आहेत (50 ते 54%)

F: अयशस्वी: वरीलपैकी काहीही नाही (0 ते 49%)

क्रेडिट सिस्टम अंतर्गत मूल्यांकनाची मोडस ऑपरेंडी- 2 वर्षांचे कार्यक्रम

1. प्रत्येक नियमित विद्यार्थी साधारणपणे सर्व 100% म्हणजेच वर्षभरात 40 क्रेडिट्ससाठी हजर असेल. पदवी प्राप्त करण्यासाठी आवश्यक क्रेडिट्सची किमान संख्या.
2. दुसऱ्या वर्षाला नोंदणी करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांने किमान 50% मिळवलेले असावेत. पहिल्या वर्षात ऑफर केलेल्या एकूण क्रेडिट्सपैकी क्रेडिट्स.
3. प्रत्येक क्रेडिटचे मूल्यमापन सातत्यपूर्ण मूल्यांकन (CA)आणि वर्षअखेरीची परीक्षा (YEE) या दोन भागात केले जाईल.
4. कोर्सचे मूल्यांकन म्हणजे त्या कोर्सच्या एकूण क्रेडिट्सचे मूल्यांकन अशा प्रकारे, एका विशिष्ट अभ्यासक्रमाच्या एकत्र घेतलेल्या सर्व क्रेडिट्सचे सातत्यपूर्ण मूल्यांकन आणि वर्षअखेरीची परीक्षा या दोन भागांमध्ये केले जाईल.
6. सातत्यपूर्ण मूल्यांकन साठी भारंश 48% आणि वर्षअखेरीची परीक्षा साठी 52% असेल.

7. सातत्यपूर्ण मूल्यांकन 20 गुण आणि वर्षअखेरीची परीक्षासाठी 80 गुणांच्या स्वरूपात अभ्यासक्रमाचे मूल्यमापन केले जाईल.
8. जर एखादा विद्यार्थी काही अपरिहार्य कारणांमुळे सातत्यपूर्ण मूल्यांकन, लेखी परीक्षेला उपस्थित राहू शकला नाही तर शिक्षक लिखित स्वरूपात पुनर्परीक्षण करण्याच्या विनंतीचा विचार करू शकतात.
9. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांनी वेळोवेळी ठरवलेली धोरणे आणि कार्यपद्धती नुसार परीक्षांचे आयोजन आणि उमेदवारांचा निकाल जाहीर करण्यासाठी अनुसरण केले जाते.

शुल्क विषयक तपशिल

- शिक्षण शुल्क समितीने मंजूर केलेली शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारले जातील.
- सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांनी वेळोवेळी सुचविलेल्या नियमांनुसार विद्यार्थ्यांकडून विविध शुल्क आकारले जातील.

ग्रंथालयाचे/वाचनालयाचे नियम

1. ग्रंथालयात येणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांकडे स्वतःचे ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे
2. महाविद्यालयातील प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांनाच ओळखपत्र व पाठ्य पुस्तकासाठी एक तसेच संदर्भ ग्रंथासाठी एक कार्ड्स मिळतील
3. ग्रंथालयात आल्यावर विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयातील नोंद रजिस्टर वर स्वतःचे नाव लिहून सही करणे आवश्यक आहे.
4. ग्रंथालयातून पुस्तक घेताना ते तपासून घ्यावे व सात दिवसात ग्रंथालयात जमा करावे उशिरा ग्रंथ जमा केल्यावर 1 रु. प्रमाणे प्रतिदिन दंड आकारला जातो. ग्रंथ फाटला किंवा गहाळ झाला तर ग्रंथाची दिडपट रक्कम ग्रंथालयात जमा करावी लागते.
5. एक क्रमिक व एक संदर्भ अशी दोन ग्रंथ सात दिवसाकरिता घरी वाचनासाठी दिले जातील.
6. ग्रंथालयातून ग्रंथ घेताना तपासून घ्यावा. काही दोष आढळल्यास लगेच ग्रंथालय सहाय्यकाचे निदर्शनास आणावे.
7. ग्रंथ घेतांना बुक कार्डावर तारीख, नाव लिहून आपली सही करवी. तसेच हा ग्रंथ परत

करताना जमा झाल्याची खात्री करावी.

8. ग्रंथावर खुण करणे, पान फाडणे, मजकूर लिहिणे, डाग पाडणे किंवा अन्या प्रकारे ग्रंथ खराब करणे नियम बाह्य आहे. तसे झाल्यास किंवा ग्रंथ हरवल्यास ग्रंथाची दिडपट किंमत भरावी लागेल.
9. अभ्यासिकेतील नियतकालिके वा अन्य साहित्यासाठी ओळखपत्र ठेवावे लागेल. हे साहित्य घरी नेता येणार नाही.
10. परीक्षेपूर्वी ग्रंथालयाचे ग्रंथ परत करून बाकी प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक आहे.
7. ग्रंथालयात आल्यावर शांतता पाळावी. ग्रंथालयाचे पावित्र्य राखणे आपले कर्तव्य आहे.

Sulochana Belhekar Samajik & Bahuudeshiya Shikshan Sanstha's
SANT DNYANESHWAR B.ED.COLLEGE
Bhanashivare, Tal – Newasa, Dist – Ahmednagar
sdbedcollege@rediffmail.com

Admission Form for First /Second Year B. Ed. Course.
Academic Year 2024-25.

Name of the

Candidate: _____

Maha DBT Login		MahaDBT Password	
-------------------	--	------------------	--

Name of Mother:

Mobile No Candidate: _____ Mobile No Parents: _____

Gender: Male Female

Cast: _____ Adhar Card Number: _____

Photo

Date of Birth:

Permanet Address: _____

_____ Pin code _____

Bank A/C No. _____ Bank Name / Branch: _____

First Year Result: _____ Signature Of Student: _____

-----For Office Use Only-----

-

Following Documents Compulsory to Attach with Form: (या फोर्म ला खालीलप्रमाणे सर्व कागदपत्र लावावी)

- 1) Attested Mark sheet SSC, HSC, Graduation, post Graduation, मागील वर्षाचे मार्कशीट
- 2) Income Certificate 2019-20 (Valid Upto March 2022) मागील वर्षचा उत्पन्न दाखला वर्ष 2020-21 (वर्ष 2021 पर्यंत वैध)
- 3) Bank Passbook Xerox (Front Page with IFSC Code & Account No.) बँक पास बुक झेरोक्स
- 4) Adhar Card Xerox (With Address) आधार कार्ड झेरोक्स

- 5) Reshan Card Xerox (Front & Last Page) रेशनकार्ड झरोक्स (मागील व पुढील पान)
- 6) Passport Photos – 04 फोटोग्राफ ०४ प्रत
- 7) प्रतिज्ञापत्र - MahaDBT या फॉर्म ला लावलेले प्रतिज्ञापत्र पूर्ण भरणे
- 8) Self Declaration – About internal work and tuition fees या फॉर्म ला लावलेले प्रतिज्ञापत्र पूर्ण भरणे

Signature Of Student: _____

Eligible / Not Eligible	Fees Allocated or Pending :		Principal Sign
	Last Year Pending Fees =	Fees for Year 2024-25 =	
H.O.D. Remark & Signature	Clerk Signature		

प्रतिज्ञापत्र

मी _____ प्रतिज्ञापूरुवक असे ललहून देतो की, मी आपल्या संत ज्ञानेश्वर बी.एड. कॉलेज, भानसहलवरे, ता. नेवासा या महावलद्यालयात शैक्षणलक वर्ष 2021 – 22 ला बी. एड. प्रवेश घेत असून मी आपल्या महावलद्यालयाच्या नलरमाचे पालन करीन असे मी प्रतिज्ञापूरुवक लेखी ललहून देत आहे.

- सर्व तासलका ना नलरमलत हजर राहलल. माझी कलमान उपस्थलती 80 टक्के पेक्षा अधिक राहलल. याची दक्षता घेईल 80 टक्के पेक्षा कमी उपस्थलती असल्यास मला वार्षलक परीक्षा देता येणार नाही. शलष्यवृत्ती मलळणार नाही याची मला जाणीव आहे.
- प्रात्यक्षलक कार्य ठरवून दिलेल्या कालावधीत पूर्ण करेन.
- लेखी परीक्षेसेस उपस्थलत राहलल.
- परीक्षेत गैरप्रकार करणार नाही. कॉपी करणार नाही व कॉपी करणाऱ्यास मदत करणार नाही.
- ग्रंथालयाची पुस्तके, नलरतकाललके जपून वापरील, त्यावर ललहलणार नाही. रेषा मारणार नाही. पाने फाडणार नाही.
- भारत सरकार मागासवर्गीय शलष्यवृत्ती सवलतींसाठी आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता ऑनलाईन अर्ज भरून हार्ड कॉपी दिलेल्या मुदतीत शलष्यवृत्ती वलभागात सादर न केल्यास मी संपूर्ण वर्षाची शैक्षणलक फी भरण्यास मी तयार आहे.
- माझ्याकडून महावलद्यालयाच्या नलरमाचे पालन न झाल्यास तसेच प्रात्यक्षलक काम वेळेत पूर्ण न केल्यास होणाऱ्या शैक्षणलक नुकसानीस मी स्वतः जबाबदार राहीन.
- कोरोना संसर्ग वाढल्यास मी सोशलडल डिस्टंसलंगचे पालन करेन तसेच तोंडाला मास्क बांधीन व सॅनलटायझरचा नलरमलत वापर करेन .

(वलद्याथर्याची स्वाक्षरी)

Sulochana Belhekar Samajik & Bahuudeshiya Shikshan Sanstha's
SANT DNYANESHWAR B.ED. COLLEGE
Bhanashivare, Tal – Newasa, Dist – Ahmednagar

CLEARANCE CERTIFICATE

विद्यार्थ्यांचे नाव –
वर्ग

अ.क्र.	कोर्स		प्राध्यापक / कर्मचारी नाव	प्रात्याक्षिक	लेखी परीक्षा	शेरा
	प्रथम वर्ष	द्वितीय वर्ष				
1	101	201				
2	102	202				
3	103	203				
4	104	204				
5	105	205				
6	106	206				
7	107	207				
8	108	208				
9	109	209				
10	110	210				
11	111	211				
12	112	212				
13	कार्यालय					
14	ग्रंथालय					
15	संगणक कक्ष					

प्राचार्य

Sulochana Belhekar Samajik & Bahuudeshiya Shikshan Sanstha's
SANT DNYANESHWAR B.ED. COLLEGE
Bhanashivare, Tal – Newasa, Dist – Ahmednagar

प्रशासकीय अधिकारी माहिती व संपर्क

अ. क्र.	पद	नाव	संपर्क
1	प्र. प्राचार्य	प्रा. गव्हाणे एस. एन.	9890727921
2	परीक्षा प्रमुख	प्रा. भोईटे एम. ई.	9975114318
3	संगणक	श्री. कोळी जी. बी.	9021638715
4	ग्रंथपाल	श्री. भोसले आर. जी.	9405454290
5	कार्यालय	श्री. वाघे एस. एच.	9860857050